

**SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS

1936—37

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1937

**SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS

1936 — 37

REHTORIN ANTAMA

HELSINKI 1937

SISÄLLYS:

	Sivu.
Yleisiä tietoja	3
Korkeakoulun hallinto	10
Korkeakoulun opettajat	13
Ylioppilaat. — Tutkinnot	19
Opintoretkeilyt	24
Stipendit ja apurahat	24
Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos	26
Lahjoitukset	28
Taulukko	31

Teknillinen Korkeakoulu lukuvuonna 1936—37.

Yleisiä tietoja.

Syyslukukauden ilmoittautumis- ja tutkintokauden päätyttyä varsinainen opetustoiminta alkoi syyskuun 12 päivänä rehtorin pitämällä avajaispuheella, jossa rehtori lausui seuraavaa.

Nyt alkavan lukuvuoden avajaistilaisuudessa tähän juhlasaliin koontuneina näemme keskuudessamme, samoin kuin vuosi sitten, myös viidenkymmenen ja kahdenkymmenenviiden vuoden insinöörejä ja arkkitehteja, jotka korkeakoulun kutsua noudattaen ovat saapuneet entisen opinahjonsa suojaan.

Lausun Teidät sydämellisesti tervetulleiksi ja toivon, että tämäkin lyhyt yhdessäolo olisi omiansa lujittamaan niitä siteitä, jotka opiskeluaikanne muistojen ja yhteisten pyrkimysten luomina kiinnittävät Teidät korkeakouluun. Erikoisesti tervehdin myös Teitä nuoria, jotka tänä syksynä korkeakouluun hyväksytytinä nyt aloitatte opiskelunne elämäntehtäväänne valmistuaksenne. Opiskelunne tulee Teiltä vaatimaan uutteraa ponnistusta, mutta palkintona odottaa hyvin suoritetun työn tuottama tyydytys ja se luomisen ilo, jota vastainen toimintanne, opintonne päätyttyä, voi Teille tarjota. Toivotan Teille parhainta menestystä opinnoissanne.

Tahdon käyttää tätä tilaisuutta kosketellakseni erästä viime aikoina huomiota osakseen saanutta kysymystä, nimittäin tekniikan asemaa kulttuurissa.

Kun suursodan jälkeen maailmassa syntyneen taloudellisen sekasorron, henkisen levottomuuden ja poliittisten mullistusten syvimpiä syitä etsittäessä on käsitelty myös yleisiä kulttuurikysymyksiä, on arvostelu eräillä tahoilla kohdistettu hyvin kielteisenä tekniikan kehitykseen, jonka tilille monien, nykyisen yhteiskuntaelämän varjopuolien syntyminen on tahdottu asettaa. Tällöinen arvostelu on pääasiassa Saksasta kotoisin, jossa sen syntymiselle onkin ollut tarpeelli-

set edellytykset ja erikoiset syynsä. Ymmärtääksemme tämän, on meidän ensiksi luotava katseemme taaksepäin.

Vaikka nykyiaikaa kutsutaan tekniikan aikakaudeksi, on tekniikka melkein yhtä vanha kuin ihmiskunta, sillä ei muutoin kuin luomillaan välineillä ihminen ole alkukantaisesta tilastaan, luonnon kahleista, päässyt kohoamaan korkeammalle elämänasteelle. Ja vanhimmissa tunnetuissa kulttuurimuodoissa, historiallisten tietojen mukaan, on tekniikka ollut kulttuurin oleellisia tekijöitä ja myös harmoonisesti sopeutunut kokonaiskulttuuriin. Keskiajalla taas ihminen oli vahvasti sidottuna säätyluokkiin, ammattikuntiin ja muihin yhteisöihin, Rooman kaikkivaltiaan kirkon huolehtiessa ihmisten henkisestä oleuksesta ja autuuden kaipuusta. Silloin myös tekniikka, pääasiassa rakennustaiteen ja -taidon muodossa, oli mahtavan kirkon päämäärien palvelijana eikä antanut aihetta kulttuurin epäsointuun. Vasta uudemmallalla ajalla, n. k. kapitalistisen hengen vahvistuessa ja varsinkin siitä lähtien, kun teollistuminen noin 150 vuotta sitten alkoi käydä yhä yleisemmäksi, alkoivat myös yhteiskuntaa häiritsevät ristiriidat taloudellisella alalla esiintyä yhä lukuisammin. Kuten tiedämme, tällainen teollistuminen eli käsityöstä tehdastyöhön siirtyminen kävi mahdolliseksi vasta sen jälkeen, kun luonnontieteet olivat kehittyneet sille asteelle, että ne saattoivat antaa soveliaan pohjan teknilliselle kehitykselle, ja kun lisäksi 18 vuosisadan lopussa Englannissa tehty työ- ja voimakoneita koskevat keksinnöt olivat luoneet tehdasmaisen teollisuuden välttämättömät edellytykset. Englannista teollistuminen pian levisi muihin sivistysmaihiin, ja sittemmin on tekniikka ja teollisuus aina nykypäiviin asti kaikkalla kehittyneellä yhä lisääntyvässä mitassa ja painanut leimansa yhteiskuntaoloihin — toisissa maissa enemmän toisissa vähemmän, riippuen kunkin maan erikoisoloista. Varsinkin Saksassa tämä kehitys on ollut erittäin voimakasta, ja se on muuttanut maan sellaiseksi teollisuusmaaksi, jossa teollisuus antaa toimeentulon suuremmalle väestömäärälle kuin maatalous. Vielä on huomattava, että ennen maailmansotaa kehitys oli kansainvälisesti mennyt ainakin osaksi siihen suuntaan, että erilaisten tuotteiden valmistus ikäänkuin hakeutui sinne, missä tuotannon edellytykset olivat suotuisimmat, ja täältä sitten valmisteet kulkuneuvojen välityksellä levisivät eri maihin; melkein koko maailma oli yhtenäisenä kauppa-alueena. Tuli sitten maailmansota, joka äkkiä katkaisi tavarana-avaihdon, ja tämä kohtasi Saksaa kaikkein raskaimmin. Sota päättyi, kuten tiedämme, Saksan osalta häviöön, sisäiseen kumoukseen ja vasemmiston valtaan. Kun sittemmin valtakunnan sisäisten olojen käydessä yhä epäsuotuisammiksi, kasvava taloudellinen sekasorto oli saattanut kansan melkein epätoivon partaalle, johon idän jättiläisvaltakunnasta puhaltava henki

vielä antoi lisävirikettä, tapahtui muutamia vuosia sitten uusi mul-
listus, mikä johti kansallissosialismiin, kansalaivapauksien supistami-
seen äärimmilleen ja kaiken vallan keskittämiseen yksin käsiin. Näin
syntyneitä, monien mullistusten ja kärsimysten muodostamaa taustaa
vastaan on katsottava sitä yhteiskuntaoloihin ja teknillis-taloudelliseen
kehitykseen kohdistettua kritiikkiä, josta alussa mainitsimme.

Jo pian sodan päättymisen jälkeen julkaistiin Saksassa sodan ai-
kana maassa vallinneista oloista useita arvosteluja, joissa katkeruu-
della todettiin, kuinka itsekkyyys ja voitonhimo, yhteisestä vaarasta
huolimatta, olivat päässeet valloilleen. Kaikki tarvikkeiden tuottajat,
lukemattomat salakaupan harjoittajat ja varsinkin sotatarpeita valmis-
tava teollisuus ansaitsivat paremmin kuin koskaan ennen ja kokosivat
rikkauksia, samalla kun rintamalla seisoivat miljoonia sotilaita valmiina
antamaan henkensä yhteisen isänmaan puolesta, ja suuri osa kansaa
kärsi puutetta. Väitetään, eräissä tutkisteluissa tästä aiheutuneen
henkisen myrkytyksen olleen yhtenä häviön päätekijänä.

Haettaessa syitä tällaisen, ihmisen henkistä puolta kuvaavan olo-
tilan muodostamiseen, suunnataan huomio ensiksi luonnollisesti sii-
hen, mikä välittömästi on edessä — tässä se on yhteiskunnan talou-
dellinen rakenne. Tämä, kuten tiedämme, on nykyaikana kehittynyt
pääasiallisesti taloudellisen liberalismien hengen mukaisesti yksityis-
pääoman ja yksityisen yritteliäisyyden varassa, ja tämän kehityksen
huomattavimpia tuloksia on mm. suurtuotanto ja maan teollistuminen.
Sen positiivisia puolia ja saavutuksia en tässä tarvitse ryhtyä kuvai-
lemaan, mutta niiden ohella on myös esitetty eräitä varjopuolia. On
sanottu, että tämän kehityksen kautta ihminen irtaantuu maaseudun
väljemmistä, ruumiillisesti ja siveellisesti terveemmistä ja kiinteä-
mistä oloista ja siirtyy kaupunkien tehdaskorttelien ahtaisiin tiloihin
ja epäterveellisiin asumuksiin ja muuttuu verrattain irralliseksi yh-
teiskunnan jäseneksi; edelleen, että yksitoikkoinen tehdastyö mekani-
soi hänen henkisen puolensa ja tekee hänestä vain aineellisten arvojen
tavoittelijan: materialistin. Kun sitäpaitsi vapaa talousjärjestelmä
antaa ihmiselle mahdollisuuden toimia itsekkyyttä edustavan perus-
viettinsä mukaan, on seurauksena aineellisuuden valtaantäpääsy ihmi-
sen elämänsä katsomuksessa. Tällaisia ja muitakin samaan suuntaan me-
neviä mielipiteitä on kyllä industrialismin koko kehityskautena tuotu
esille, mutta erittäin voimakkaasti sodanjälkeisenä aikana Saksassa.

Kun arvostelu kohdistuu taloudellisen elämän kehitykseen, joka
painaa leimansa yhteiskuntaan ja ihmisen elämänsä katsomukseen, ja
kun toiselta puolen teknillisen edistyksen luomat välineet ja menet-
telytavat ovat tehneet tämän taloudellisen kehityksen mahdolliseksi
ja olleet sen välttämättömänä edellytyksenä, niin kielteinen suhtautu-

minen, varsinkin kun arvostelu on tullut filosofian ja teologian taholta, on usein kohdistettu itse teknilliseen edistykseen ja sitä mukaa myös luonnontieteiden kehitykseen, johon tieteellinen tekniikka nojaa. Tällainen teknillisen edistyksen ja taloudellisen toiminnan samastaminen kuitenkin on erehdyttävää samoin kuin sekin, että tekniikkaa ja kulttuuria pidetään samana tai kun päinvastoin tekniikka asetetaan kulttuurin ulkopuolelle, joita katsantotapoja löytää kulttuurikriittisissä tarkasteluissa. Me saatamme sanoa, että tekniikan olemuksena on välineiden ja keinojen luominen, joiden avulla ihminen saattaa kohota alkeellisemmista elämänoloista yhä korkeammalle kulttuuritasolle. Tällöin tietenkin kulttuuria arvioitaessa on kaikkien kansankerrosten elämänolot otettava huomioon, siis toisin kuin esimerkiksi orjuuden aikoina. Tekniikka on olemukseltaan kulttuurimyönteinen. Mutta tekniikan tarjoamia keinoja, samaten kuin melkein kaikkea mitä ihmishenki on aikaansaanut, voidaan myös suorastaan väärinkäyttää tai käyttää syrjäyttämällä inhimillisyyden näkökohtia. Esimerkiksi painokoneella voidaan painattaa uskonnollista, siveellistä ja yleensä kulttuuria rakentavaa kirjallisuutta, mutta yhtä hyvin myös uskonnonvastaisia, epäsideellisiä ja kulttuuria madaltavia julkaisuja. Samoin radio voi välittää temppelein hartaussanoja ja isänmaallisia puheita, mutta yhtä tunnollisesti myös jumalanpilkkua ja kumouksellisia oppeja. Tuotantoa palveleva tehdaslaitos taas saatetaan perustaa ja järjestää niin, että siihen kiinnitetyillä työläisillä perheineen on tyydytyksen elämäntunne, mutta myös siten, ettei panna riittävästi huomiota viihtyisyyteen eikä epäkohtien välttämiseen. Ja samantaisia mahdollisuuksia on muissakin tekniikan käytäntömuodoissa. Kaikki riippuu lopuksi siitä, miten ja mihin tarkoituksiin tekniikan välineitä ja keinoja käytetään. Arvostelu yhteiskunnassa esiintyvistä epäkohdista, on senvuoksi kohdistettava sanottujen välineiden käyttämiseen ja niitä käyttävän ihmisen siveelliseen puoleen, eikä luonnontieteiden ja tekniikan saavutuksiin. Nämähän ovat suuremmoisesti laajentaneet ihmisen tietopiiriä ja tehneet myös kansan laajoille kerroksille mahdolliseksi päästä kulttuurin antimista osallisiksi paljon suuremmassa määrässä kuin aikaisempina kausina. Sitävastoin tunteuksemme itse ihmisestä henkisenä olentona on edistynyt sangen vähän ja kykymme ohjata ihmistä on jäänyt samassa määrin vaillinaiseksi. Ja enimmäkseen tämä seikka lieneekin aiheuttanut niiden kulttuurikriitikkojen pessimismin, jotka pitävät tekniikan kehitystä ihmiskunnan kirouksena ja yksinpä alkukantaisen ihmisen luonnontilaa onnellisempänä elämänmuotona. Havaittuaan, ettei kehityksen kulkua voida ohjata taaksepäin, he päätyvät ihmiskunnan mahdollisimman pian tapahtuvan tuhoutumisen toivoon. Todennäköisesti juuri tällai-

sia arvostelijoita ajatellen eräs aikamme kuuluisimpia tiedemiehiä joku vuosi sitten pitämässään puheessa lausui, että sellaisten luonnontieteen ja tekniikan arvostelijain, jotka mitä suurimmalla mielihyvällä nauttivat tämän kehityksen kaikkia antimia, olisi syytä noudattaa suurempaa kainoutta arvostelussaan, joka vain osoittaa, etteivät he tämän kehityksen merkitystä tajua paremmin kuin laitumen elukka ymmärtää ahmimansa ruohon botaniikkaa.

Sellaiset ajatukset ja arvostelut, joita tässä on kosketeltu ja joiden syntymiselle olot Keski-Europassa ovat tarjonneet sopivan ilmapiirin, usein pyrkivät leviämään sinnekin, missä kehitys on ollut rauhallisempaa ja vastakohdat vähemmän tuntuvia. Meidänkin maassamme niitä on esitetty ja levitetty päivälehtien palstoilla ja suullisessa sanassa, myöskin eräissä kulttuurikysymyksiä kristinuskon kannalta käsittelevissä teoksissa. On sen vuoksi syytä vielä lyhyesti tarkastella oman maamme oloja.

Kysymyksessä olevat tekniikan eli oikeammin sanottuna taloudellisen aikakautemme yhteiskunnalliset epäkohdat väitetään johtuvan, kuten aikaisemmin olemme esittäneet, teollistumisen aiheuttamista muutoksista yhteiskuntarakenteeseen ja taloudellisten arvojen tavoittelun valtaantpääsystä. Maaseutuun ja maatalouteen kiinnitetyn väestön oloja sinänsä nuo kielteiset arvostelut sitävästoin eivät koske, ja nämä asetetaankin turmelevana pidetyn teollistumisen vastapainoksi. Omista oloistamme meidän ensinnä on muistettava, että Suomi on oleellisesti maatalousmaa. Sen väestöstä — perheenjäsenet mukaan luettuina — saa n. 60 % toimeentulonsa maataloudesta, mutta vain 17 % teollisuudesta ja käsitöistä; sitäpaitsi 8 % ansaitsee elatuksensa kaupasta ja liikenteestä ja 15 % muista elinkeinoista. Meillä siis maataloudesta riippuva väestömäärä on enemmän kuin kolme kertaa niin suuri kuin teollisuudesta toimeentulonsa ansaitseva, kun sitävästoin varsinaisissa teollisuusmaissa suhde on päinvastainen. Esimerkiksi Saksassa, josta usein mainitut kielteiset arvostelut pääasiallisesti ovat lähtöisin, on elinkeinoelämä tuntuvasti teollisuusvoittoinen, siellä kun maataloudesta riippuva väestömäärä on huomattavasti pienempi kuin teollisuuden väestö, ollen edellinen noin kolmeneljäsosa jälkimmäisestä. Ja Englannissa, tyypillisimmässä teollisuusmaassa, taasen maatalouden väestö on vain kahdeksasosa siitä määrästä, joka saa toimeentulonsa teollisuudesta. Lisäksi meillä olot ovat verrattain suotuisat siinäkin suhteessa, että suurin osa teollisuuttamme sijaitsee maaseudulla, missä ahtaus ei ole haittana. Enemmän kuin puolet teollisuusväestöstämme on maaseudulla ja vähempi osa kaupungeissa, jotka nämkään eivät ole ahtaita suurkaupunkeja teollisuusmaiden keskuksiin verrattuina — onhan yksistään Saksan pääkaupungissa enemmän asuk-

kaita kuin koko Suomessa. Voimme näin ollen sanoa, että meillä teollistumisella ei ole elinkeinoelämässä läheskään sellaisia mittasuhteita kuin varsinaisissa teollisuusmaissa, eikä sillä meikäläisissä oloissa myöskään ole kansan tapojen ja elämäntapojen muodostumiseen sitä merkitystä kuin muualla ehkä saattaa olla havaittavissa. Sen takia on erehdyttävää pitää meillä ilman muuta soveltuvina sellaisia arvosteluja ja niistä johtuvia toimenpiteitä, jotka muualta ovat kotoisin.

Tällä ei ole tahdottu sanoa, ettei meillä olisi niin teollisuudesta kuin maataloudesta toimeentulonsa ansaitsevain laajojen kansankerosten elinehdoissa parantamisen varaa. Mutta yleensä on myönnettävä, että niinä vuosina, jolloin olot useissa maissa ovat nopeasti kehittyneet vapaammista muodoista pakonalaisuutta kohti, olemme yhteellisen laajan taloudellisen, yhteiskunnallisen ja henkisen vapauden suojessa selviytyneet verrattain hyvin. Vapaiden ja pakonalaisten elämänmuotojen välinen kamppailu, jota sanoin ja aseina on käyty, ei ole päättynyt, vaan jatkuu edelleen monella taholla. Menneet ajat ovat opettaneet, että liian suuri vapaus on kansalle turmioksi, se kun synnyttää epäkohtia, joihin itse vapaus tuhoutuu ja pakkovalta nousee sen tilalle. Toiselta puolen taas ahdas pakkovalta tyrehdyttää yksilön luomiskykyyn ja yritteliäisyyteen perustuvaa toimintaa, jota yhteiskunnan menestys kuitenkin välttämättä edellyttää. Näyttää siltä, että jokin välimuoto on kansan elämälle suotuisin. Meidänkin kansamme keskuudessa on niitä, joiden pyrkimykset tähtäävät valtion hoidon kohti, varsinkin taloudellisen toiminnan aloilla. Missä määrin meidän onnistuu löytää ja säilyttää suotuisin välimuoto, riippuu osaksi siitä, minkä verran muualta maailmasta tulevat, vapauden vastaiset henkiset virtaukset täällä pääsevät leviämään, mutta myös siitä, missä määrin sosiaalisessa hengessä vielä verrattain vapaata talouselämäämme johdetaan.

Ja tätä ajatellen tahdon lopuksi Teille nuorille kuulijoilleni erikoisesti painaa mieleen, että vastainen toimintanne insinööreinä ja arkkitehteinä käsittää ei vain kuolleen aineen ja luonnonvoimain hallitsemista, vaan myös ihmisten johtamista. Teollisuudessa ja teknillisissä töissä alaitenne elämä ja onnentunne ainakin osaksi riippuu teistä. Kun huolenpitorinne valppaasti kohdistuu myös toimintanne näihin puoliin, on työnne täydessä mitassa rakentavaa kulttuurityötä.

Tämän jälkeen rehtori myös ruotsin kielellä lyhyesti tervehti avajaisilaisuuteen saapuneita.

Korkeakoulun toiminnan kehittämistä tarkoittavista toimenpiteistä mainittakoon tässä erikseen ne, jotka koskevat vuoritekniillistä opetusta ja uusien laboratoriorakennusten aikaansaamista. Sittenkun opettajakol-

legi keväällä 1935 oli tehnyt esityksen vuori-insinööriopetuksen järjestämisestä Teknilliseen korkeakouluun ja valtion talousarviossa vuodelle 1937 oli myönnetty uusien opettajanvirkain perustamiseen ja muihin lisämenoihin tarvittavat varat, voitiin tämä opettajakollegin ehdotus toteuttaa. Uudet virat ja toimet olivat vuoritekniikan professorinvirka, vuorimekaaniikan ylim. opettajanvirka ja vuorilaboratorion preparaattorintoimi, ja näitä koskeva asetus annettiin tammikuun 29 päivänä 1937. Itse opetus ja vuori-insinööritutkinto järjestettiin huhtikuun 16 päivänä 1937 annetulla asetuksella kemiallisen osaston yhteyteen siten, että tähän osastoon perustettiin uusi *vuoriteollisuuden* opintosuunta ja entisen opintosuunnan nimitykseksi otettiin *kemian ja kemiallisen teknologian* opintosuunta, minkä lisäksi annettiin lyhyt säädös molempain opintosuuntain insinööritutkinnoista. Tarkemmat määräykset näistä tutkinnoista vahvistettiin valtioneuvoston, korkeakoulun tutkintosäännön muutosta koskevalla päätöksellä huhtikuun 22 päivästä 1937. Opetus- ja tutkimustoimintaa varten välttämätön vuorilaboratorio sisustettiin korkeakoulun päärakennuksen alimpaan kerrokseen vuoden 1936 kuluessa, ja sen lisäksi koneistoa ja tutkimusvälineitä varten tarvittavat varat, 318,000 markkaa, myönnettiin 1937-vuoden talousarviossa.

Korkeakoulun laboratorioden rakentamista koskeva kysymys on, sen jälkeen kuin sähköteknillinen laboratorio ja koneteknilliset laboratoriot valmistuivat, jatkuvasti ollut vireillä ja kohdistunut ensi sijassa rakennuslaboratorioihin. Näitä koskeva ehdotus tehtiin toukokuun 5 päivänä 1932 valtioneuvostolle annetussa esityksessä ja uudistettiin vuotuisten talousarvioehdotusten yhteydessä. Kun sittemmin vuoden 1937 valtion talousarvioon oli otettu 500,000 markan määräraha rakennuslaboratorioiden ensimmäisenä eränä ja muidenkin laboratorioden tarve ja niiden sijoituspaikan varaaminen oli käynyt eittämättömäksi, asetti valtioneuvosto helmikuun 25 päivänä 1937 komitean, jonka tuli hankkia ja tarkastaa rakennuslaboratorioiden lopulliset piirustukset sekä selvittää mitä muita laboratoritoita korkeakoulu vielä tarvitsee, mihin ne sijoitettaisiin ja mitä kustannuksia niiden rakentaminen aiheuttaa. Tähän komiteaan kutsuttiin puheenjohtajaksi korkeakoulun rehtori, professori A. L. Hjelmman ja jäseniksi pääjohtaja Väinö Vähäkallio, pääjohtaja Arvo Lönnroth, vuorineuvos V. M. J. Viljanen, professori J. S. Sirén, professori H. O. Hannelius ja teollisuusneuvos Paavo Pero. Samalla asetettiin rakennuslaboratorioiden rakentamista varten erityinen rakennustoimikunta, jonka puheenjohtajaksi määrättiin pääjohtaja Vähäkallio ja jäseniksi professorit Sirén ja Hannelius. Komitea on viipymättä ryhtynyt työhönsä.

Korkeakoulun hallinto.

Opettajakollegi.

Lukuvuoden 1936—37 aikana on korkeakoulun opettajakollegi, jossa rehtori sääntöjen mukaisesti on puheenjohtajana ja johon korkeakoulun kaikki professorit kuuluvat, kokoontunut 17 kertaa. Rehtorina on ollut professori *Hjelmmann* ja vararehtorina professori *Brotherus*.

Kun kolmivuotiskausi, joksi rehtori ja vararehtori ovat määrätty toimiinsa, päättyy kesäkuun viimeisenä päivänä, asetti opettajakollegi huhtikuun 27 päivänä näihin toimiin heinäkuun 1 päivänä 1937 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi korkeakoulun sääntöjen määräämät kolme ehdokasta: ensimmäiselle sijalle professori Wuolteen, toiselle sijalle professori Brotheruksen ja kolmannelle sijalle professori Braxin, joista Valtioneuvosto sittemmin toukokuun 21 päivänä määräsi rehtoriksi professori *Hjalmar Viktor Brotheruksen* ja vararehtoriksi professori *Anders Johannes Brax'in*.

Kuten edellisinäkin vuosina on nyt kysymyksessä olevana lukuvuonna toiminut useampia erikoisvaliokuntia, joista eräät edellytetään korkeakoulun säännöissä, toiset taas on asetettu opettajakollegissa käsiteltävään asiain valmistelua varten. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista opettajakollegin jäsenilleen antamista tehtävistä mainittakoon seuraavaa:

Jäseneksi Alfred Kordelinin säätiön tieteen jaoston marraskuun 6 päivänä 1936 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi valittiin syyskuun 15 päivänä professori *Komppa* ja varajäseneksi professori *Hjelmmann*, molemmat uudelleen.

Teknillisen korkeakoulun jäseneksi pohjoismaisten, Oslossa kesäkuun 16—18 päivinä 1938 pidettävään rakennuspäiväin Suomen toimikuntaan valittiin syyskuun 22 päivänä professori *Paatela* ja varajäseneksi professori *Hannelius*.

Jäseneksi virastaan eronneen professorin *A. U. Albrecht'in* sijaan siihen valiokuntaan, jonka tuli laatia ehdotus korkeakoulun aineenkoetuslaitoksen uudelleen järjestämiseksi, valittiin lokakuun 13 päivänä professori *Simola*.

Marraskuun 3 päivänä asetettiin professorien *Wuolteen*, *Virtasen* ja *Noposen* muodostama valiokunta, jonka tuli valmistavasti käsitellä kysymystä erityisen teknillis-taloudellisen tutkimuksen lautakunnan asettamisesta.

Korkeakoulun rakennuslaboratorion ehdotuksen valmistamista koskevan asian edelleen kehittämistä varten asetettiin marraskuun 24 päivänä valiokunta, johon kutsuttiin professorit *Brotherus*, *Hannelius* ja *Paatela*.

Joulukuun 8 päivänä valittiin professorit *Brotherus*, *Hirn* ja *Heikinheimo* vuodeksi 1937 jäseniksi siihen korkeakoulun tutkinto-lautakuntaan, joka on edellytetty suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamiseksi suoritettavista tutkinnoista 29 päivänä joulukuuta 1922 annetun asetuksen 9 §:ssä, sellaisena kuin tämä pykälä on muutettu huhtikuun 20 päivänä 1928 annetulla asetuksella.

Hoitovaliokuntaan, jolle korkeakoulun omien rahastojen hoito on uskottu, ovat kalenterivuonna 1936 kuuluneet rehtori, professori *Hjelmman* ja vararehtori, professori *Brotherus* sääntöjen määrääminä jäseninä sekä professorit *Paatela* ja *Noponen* opettajakollegin valitsemina jäseninä; vuoden 1936 tilien tarkastajina ovat olleet professorit *Simola* ja *Heiskanen*.

Julius Tallbergin lainarahaston hallituksessa vuonna 1936 on ollut professori *Kyrklund* puheenjohtajana sekä professorit *Wuolle*, *Hannelius* ja *Lindberg* sekä johtaja *Bertil Tallberg* jäseninä; tilintarkastajina ovat toimineet professori *Hallakorpi* ja filosofian maisteri *K. O. Winter* ja lainarahaston kamreerina professori *Piponius*.

Joulukuun 8 päivänä asetettiin valiokunta, johon kutsuttiin rehtori, professori *Hjelmman* sekä professorit *Komppa* ja *Aarne Laitakari*, valmistamaan kysymystä vuori-insinööritutkinnon järjestämisestä.

Professorit *Brotherus* ja *Sihvonen* valittiin marraskuun 3 päivänä antamaan lausunto kvartsispektroskoopin hankkimisesta korkeakouluun.

Sen johdosta, että Kauppa- ja Teollisuusministeriö oli pyytänyt korkeakoulun lausuntoa matkustussääntökomitean ehdotuksesta uudeksi matkustussäännöksi sekä siihen liittyväksi valtioneuvoston päätökseksi, asetettiin marraskuun 24 päivänä professorien *Noposen*, *Ahlforsin* ja *Kokkosen* muodostama valiokunta laatimaan ehdotusta pyydetyksi lausunnoksi.

Teknillisen korkeakoulun edustajaksi Suomen Standardisointilautakuntaan kolmivuotiskaudeksi 1937—1939 valittiin tammikuun 26 päivänä edelleen professori *Kyrklund*.

Edustamaan Teknillistä korkeakoulua Helsingin yliopiston uutisrakennuksen valmistumisen johdosta helmikuun 11 päivänä pidetyssä juhlatilaisuudessa valittiin tammikuun 26 päivänä rehtori, professori *Hjelmman*.

Jäseniksi Kansallis-Osake-Pankin rahaston lautakuntaan kolmivuotiskaudeksi 1937—39 valittiin helmikuun 16 päivänä opettajakollegin keskuudesta professori *Wuolle* ja korkeakoulun ulkopuolelta mainitun pankin pääjohtaja *Mauri Honkajuuri* sekä vuorineuvos *Julius Stjern-*

vall ja professori *Onni Tarjanne*. Rahaston sääntöjen mukaisesti toimi lautakunnan puheenjohtajana korkeakoulun rehtori.

Sen johdosta, että Kauppa- ja Teollisuusministeriö oli pyytänyt korkeakoulun lausuntoa Suomalaisten Kemistien Seuran valtioneuvostolle jättämästä, korkeapainelaboratorion perustamista koskevan anomuksen johdosta, asetettiin helmikuun 16 päivänä valiokunta, johon valittiin professorit *Komppa*, *Routala* ja *Sihvonen*, ehdotuksen laatimista varten pyydettyksi lausunnoksi.

Rakennettaviksi suunniteltujen uusien laboratoriorien sijoitusta koskevan asian edelleen valmistelemista ja kehittämistä varten asetettiin helmikuun 16 päivänä valiokunta, johon jäseniksi opettajakollegin keskuudesta valittiin professorit *Brotherus*, *Hannelius*, *Routala* ja *Paatela* ynnä korkeakoulun ulkopuolelta professori *Onni Tarjanne*, vuorineuvos *V. M. J. Viljanen* ja teollisuusneuvos *Paavo Pero*.

Maaliskuun 2 päivänä asetettiin ehdotuksen laatimista varten stipendien jakamiseksi korkeakoulun menosäännössä tieteellisiä tutkimustöitä varten olevasta määrärahasta sekä korkeakoulun stipendirahastoista valiokunta, johon valittiin puheenjohtajaksi vararehtori, professori *Brotherus* sekä jäseniksi professorit *Wuolle*, *Hannelius*, *Lindberg*, *Routala* ja *Heiskanen*.

Sen johdosta, että korkeakoulun vuoden 1937 menosääntöön oli otettu 20,000 markan suuruinen määräraha ylioppilaiden opintoretkelyjä varten ulkomaille, asetettiin maaliskuun 16 päivänä tällöisten opintoretkelyjen valmistelua varten valiokunta, johon valittiin professorit *Wuolle*, *Sirén* ja *Heiskanen*, toimien professori *Wuolle* valiokunnan puheenjohtajana.

Teknillisen korkeakoulun kutsusta piti Tukholman teknillisen korkeakoulun professori *Ivar Malmer* maaliskuun 18 päivänä esitelmän lentämisen nopeuskysymyksiä käsittelevästä aiheesta.

Korkeakoulun kutsumana piti Norjan teknillisen korkeakoulun professori *A. Watzinger* huhtikuun 9 päivänä esitelmän höyrykoneen historiasta, James Watt'in syntymän 200-vuotismuiston johdosta.

Sen johdosta, että Kauppa- ja Teollisuusministeriö oli pyytänyt korkeakoulun lausuntoa niistä muutoksista ja lisäyksistä, jotka korkeakoulun mielestä olisi tehtävä leimaverotusta koskeviin, nykyisin voimassa oleviin säännöksiin, päätettiin huhtikuun 27 päivänä pyytää professori *Noposen* lausuntoa asiasta.

Radioinsinööri-seura r. y:n ehdotuksen johdosta, että korkeakoulun aineenkoetuslaitoksien yhteyteen perustettaisiin radioteknillinen tutkimuslaitos, asetettiin huhtikuun 27 päivänä professorien *Kolsterin* ja *Ylöstalon* muodostama valiokunta valmistelemaan asiata.

Teknilliseen korkeakouluun syksynä 1937 pyrkivien uusien ylioppilaiden anomuksia valmistavasti käsittelemään asetettiin toukokuun 25 päivänä valiokunta, johon valittiin professorit *Brotherus*, *Myrberg*, *Lindberg*, *Hanneli*, *Brax*, *Routala* ja *Heiskanen*.

Osastokollegit.

Osastokollegit, jotka ensi sijassa käsittelevät opetusta ja tutkintoja koskevia asioita, ovat lukuvuoden kuluessa kokoontuneet: arkkitehtuuriosaston kollegi 8 kertaa, rakennusinsinööriosaston 9 kertaa, koneinsinööriosaston 9 kertaa, kemiallisen osaston 7 kertaa, maanmittausosaston 9 kertaa ja yleisten tieteiden osaston kollegi 6 kertaa.

Osastonjohtajina ovat toimineet:

Arkkitehtuuriosaston: professori *Lindberg*.

Rakennusinsinööriosaston: professori *Hanneli*.

Koneinsinööriosaston: professori *Wuolle*.

Kemiallisen osaston: professori *Komppa*.

Maanmittausosaston: professori *Heiskanen*.

Yleisten tieteiden osaston: professori *Brotherus*.

Osastonjohtajiksi kolmivuotiskaudeksi 1937—1940, lukien heinäkuun 1 päivästä, valitsi opettajakollegi toukokuun 11 päivänä: arkkitehtuuriosaston professori *Lindbergin*, rakennusinsinööriosaston professori *Hanneliuksen*, koneinsinööriosaston professori *Brax'in*, kemiallisen osaston professori *Routalan*, maanmittausosaston professori *Heiskasen* ja yleisten tieteiden osaston professori *Brotheruksen*.

Korkeakoulun opettajat.

Professori *Alexander Leonard Hjelmmanille* myönnettiin toukokuun 21 päivänä valtion virkamiehiä koskevien määräysten mukaisesti pyytämänsä ero deskriptiivisen ja projektiivisen geometrian professorinvirastaan kesäkuun 30 päivästä 1937 lukien. Professori *Hjelmman*, joka oli toiminut insinöörیتieteiden apulaisopettajana entisessä Polyteknillisessä opistossa tammikuun 16 päivästä 1894 lukien ja viransijaisena hoitanut sanotun opiston deskriptiivisen ja projektiivisen geometrian opettajanvirkaa lukuvuosina 1896—1897 ja 1898—1899 sekä syyslukukautena 1899 ja lukuvuotena 1900—1901 ynnä toiminut oman virkansa ohella Polyteknillisen opiston kirjastonhoitajana vuosina 1900—1905, oli nimitetty toukokuun 2 päivänä 1901 deskriptiivisen ja projektiivisen geometrian nuoremmaksi opettajaksi sanottuun

opistoon sekä kesäkuun 12 päivänä 1908 nimitetty ja siirretty saman aineen professoriksi Teknilliseen korkeakouluun. Yleisen osaston johtajana professori Hjelmman on toiminut lukuvuosina 1911—1919 ja korkeakoulun rehtorina kuutena 3-vuotiskautena, nimittäin heinäkuun 1 päivästä 1919 virastaeroamiseksi saakka.

Professori *Gustaf Kompalle*, jolle valtioneuvosto 25 päivänä tammikuuta 1934 oli myöntänyt oikeuden pysyä professorinvirassaan 70 ikävuoden täyttämiseen asti eli heinäkuun 28 päivään 1937, myönsi Tasavallan Presidentti kesäkuun 4 päivänä hänen pyytämänsä eron Teknillisen korkeakoulun kemian professorinvirasta heinäkuun 28 päivästä 1937 lukien. Hoidettuaan entisen Polyteknillisen opiston kemian apulaisopettajanvirkaa tammikuun 19 päivästä 1894 alkaen, professori Komppa nimitettiin kemian vakinaiseksi opettajaksi mainittuun opistoon elokuun 14 päivänä 1899 sekä nimitettiin ja siirrettiin saman aineen professoriksi Teknilliseen korkeakouluun kesäkuun 12 päivänä 1908. Professori Komppa on vuodesta 1899 alkaen virastaeroamiseksi saakka toiminut sekä kemiallisen laboratorion prefektinä että kemiallisen osaston johtajana.

Korkeakoulun konerakennusopin lehtorille, professori *Gustaf Emil Saraojalle*, joka maaliskuun 8 päivänä 1937 täytti 67 vuotta, myönsi valtioneuvosto marraskuun 26 päivänä oikeuden edelleen pysyä lehtorinvirassaan heinäkuun 15 päivään 1938 saakka.

Tehdystä anomuksesta myönnettiin syyskuun 18 päivänä insinööri *V. V. Castrénille* ero korkeakoulun ylimääräisestä käsivarais- ja ammattepiirustuksen opettajantoimesta.

Filosofian tohtori *Oskari Kajava*, joka vuodesta 1930 oli toiminut korkeakoulun ranskan kielen ylimääräisenä opettajana, kuoli kesäkuun 10 päivänä.

Opettajanvirkojen täyttäminen.

Insinööri *T. R. Vähäkallion* nimittämisen johdosta toiseen virkaan avoimeksi joutuneeseen korkeakoulun graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaan oli säädetty hakuajan kuluessa hakijaksi ilmoittautunut ainoastaan insinööri *Yrjö Antero Oksanen*. Insinööri Oksasen pidettyä, osoittaakseen esityskykyänsä, julkisen koeluennon ja rautatiehallituksen pääjohtajan, entisen professorin *Jalmar Castrénin* annettua, opettajakollegin pyynnöstä, asiantuntijalausunnon insinööri Oksasen pätevyydestä mainittuun virkaan, opettajakollegi, selittäen insinööri Oksasen päteväksi hakemaansa virkaan, päätti kokouksessaan toukokuun 26 päivänä 1936 ehdottaa, että hänet

siihen nimitettäisiin. Esityksen mukaisesti valtioneuvosto sittemmin syyskuun 10 päivänä nimittikin insinööri *Yrjö Antero Oksasen* Teknillisen korkeakoulun graafillisen statiikan ja insinööritieteiden ensyklopedian lehtorinvirkaan.

Ylimääräiseen asemakaavaopin opettajantoimeen määrättiin syyskuun 21 päivänä, opettajakollegin esityksen mukaisesti, Viipurin kaupungin asemakaava-arkkitehti *Otto Iivari Meurman*.

Entisen toimenhaltijan eroamisen johdosta avoimeksi joutuneen ylimääräisen ammattiopettajustoimen opettajantoimen oltua haettavana, ilmoittautuivat määrärajan kuluessa hakijoina sanottuun toimeen insinöörit *H. Valjakka*, *P. E. R. Aalto*, *A. K. Jäppinen*, *F. E. Irjala* ja *E. J. Airio*. Lokakuun 13 päivänä opettajakollegi päätti ehdottaa, että insinööri *Valjakka* määrättäisiin kysymyksessä olevaan toimeen; ja saman lokakuun 23 päivänä Kauppa- ja Teollisuusministeriö määräsi-kin insinööri *Heikki Valjakan* ylimääräiseen ammattiopettajustoimen opettajantoimeen.

Muita nimityksiä ja määräyksiä sekä virkavapauksia.

Kauppa- ja Teollisuusministeriön päättämiä:

Syyskuun 22 päivänä määrättiin professorit *Brotherus* ja *Hanneli* yhteisesti, omien virkojensa ohella, hoitamaan avoinna olevaan mekaniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, ei kuitenkaan kauemmin kuin lukuvuoden loppuun asti.

Samana päivänä määrättiin professori *Saraoja* oman virkansa ohella yhdessä teollisuusneuvos *P. A. Peron* kanssa hoitamaan avoinna olevaan mekaanisen teknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun asti.

Syyskuun 24 päivänä määrättiin Geologisen toimikunnan johtaja, professori *A. V. Laitakari* ja valtiongeologi, filosofian tohtori *M. O. Saksela* omien virkojensa ohella yhteisesti hoitamaan avoinna olevaan mineralogian ja geologian lehtorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyskuun 1 päivästä alkaen toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun saakka.

Syyskuun 28 päivänä määrättiin lehtori *Vähäkallio* ja toimisto-insinööri *H. P. O. Solitander* omien virkojensa ohella yhteisesti hoitamaan avoinna olevaan vesirakennus- ynnä perustusrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun asti.

Saman syyskuun 28 päivänä määrättiin yli-insinööri *E. J. Lehto* ja apulaisjohtaja *L. J. Suhonen* yhteisesti, omien virkojensa ohella, hoitamaan avoinna olevaan rautatierakennuksen ynnä maa- ja tie-rakennuksen professorinvirkaan kuuluvaa opetusta syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun asti.

Lokakuun 23 päivänä määrättiin kanslianeuvos, filosofiantohtori *Leo Harmaja* osittain hoitamaan avoinna olevaan kansantalouden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta lokakuun 1 päivästä toistaiseksi, enintään kuitenkin lukuvuoden loppuun asti.

Joulukuun 17 päivänä määrättiin vanhempi hallitussihteeri *Knut Ernst Kindt* hoitamaan korkeakoulun taloudenhoitajan tointa, sen ollessa vakinaisesti täyttämättä, tammikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään vuoden 1937 loppuun.

Tammikuun 12 päivänä määrättiin insinööri *A. A. Rauhamaa* hoitamaan korkeakoulun Aineenkoetuslaitoksen III osaston johtajan tointa tammikuun 1 päivästä toistaiseksi ja enintään huhtikuun loppuun asti.

Samalla kuin Geologisen toimikunnan johtaja, professori *A. V. Laitakari* anomuksesta vapautettiin mineralogian ja geologian lehtorinviran osittaisesta hoitamisesta, määrättiin tammikuun 30 päivänä filosofiantohtorit *M. O. Saksela* ja *H. A. Väyrynen* omien virkojensa ohella yhteisesti hoitamaan sanottuun lehtorinvirkaan kuuluvaa opetusta helmikuun 1 päivästä toukokuuta 31 päivään asti, jonka ohessa tohtori *Väyrynen* määrättiin viimeksimainitusta päivästä kesäkuun 15 päivään asti yksinään toimittamaan sanottuun virkaan kuuluvat tehtävät.

Huhtikuun 14 päivänä määrättiin insinööri *A. A. Rauhamaa* edelleen hoitamaan aineenkoetuslaitoksen III osaston johtajan tointa toukokuun 1 päivästä lokakuun loppuun asti.

Opettajakollegin tahi rehtorin päättämää:

Lokakuun 13 päivänä määrättiin geodesian tilapäisiksi opettajiksi koko lukuvuodeksi, syyskuun 1 päivästä lukien, korkeakoulun dosentti, filosofiantohtori *U. Pesonen*, filosofiantohtori *R. A. Hirvonen* ja insinööri *M. D. Kajamaa*.

Marraskuun 3 päivänä määrättiin voimistelunopettaja *O. Vaalamo* korkeakoulun voimistelunohjaajaksi lokakuun 1 päivästä toistaiseksi ja enintään vuoden 1937 loppuun asti.

Korkeakoulun opiskelijain harjoittelutoiminnan hoitamista varten vuonna 1937 päätettiin marraskuun 24 päivänä pysyttää samat neuvottelukunnat ja harjoittelutoimistot kuin vuonna 1936; ja määrät-

tiin professori *Saraoja* edelleen harjoittelutoimisto I johtajaksi ja insinööri *K. Karvonen* harjoittelutoimisto II johtajaksi sekä professori *Wuolle* yhteisen neuvottelukunnan puheenjohtajaksi.

Hitsaustekniikan erikoiskurssi päätettiin järjestää kevätlukukaudella; sitä johtamaan määrättiin tammikuun 26 päivänä insinööri *G. E. Huss*.

Tehdystä esityksestä määrättiin tammikuun 26 päivänä filosofiantohtori *M. O. Saksela* geologis-mineralogisen laitoksen ja vuoriteknillisen laboratorion esimieheksi helmikuun 1 päivästä lukien toistaiseksi.

Suotuntemuksen tilapäiseksi opettajaksi määrättiin tammikuun 26 päivänä kevätlukukauden ajaksi filosofiantohtori *M. J. Kotilainen*.

Helmikuun 16 päivänä määrättiin kenttämittauksen ja vaakituksen tilapäiseksi opettajaksi kevätlukukauden ajaksi insinööri *U. V. Närvänen*.

Sen johdosta että Kauppa- ja Teollisuusministeriö tammikuun 25 päivänä oli kehoittanut korkeakoulua asettamaan suojelupäällikön, määräsi rehtori tähän toimeen professori *Brotheruksen* ja hänen sijaisekseen dosentin, filosofiantohtori *U. Pesosen*.

Huhtikuun 20 päivänä vapautettiin ylim. opettaja, filosofiantohtori *L. Wennervirta* luennoimisvelvollisuudesta toukokuun ajaksi.

Toukokuun 25 päivänä määrättiin professori *Hirn* kemiallisen laboratorion prefektiksi elokuun 1 päivästä syyskuun 15 päivään saakka.

Ylimääräiselle opettajalle, professori *Yrjö Ilvessalolle* myönnettiin elokuun 20 päivänä virkavapautta kahdeksi viikoksi syyskuun 1 päivästä Unkarissa pidettyyn kansainvälisen metsätieteellisen liiton työvaliokunnan ja hallituksen kokoukseen osanottamista varten.

Syyskuun 10 päivänä myönnettiin professori *Heiskaselle* virkavapautta saman syyskuun 14 päivästä kuukauden loppuun osanottoa varten Suomen edustajana Kansainvälisen Geodeettis-geofysikaalisen Unionin kongressiin, joka syyskuussa pidettiin Edinburghissa.

Lukuvuoden kuluessa on assistenteiksi määrätty:

syyskuun 8 päivänä: insinöörit *E. M. Niini* ja *Y. G. Laaksonen* teollisuustalouden, insinöörit *G. A. Nyman* ja *Y. A. Mattila* kemian sekä ylioppilas *P. V. Maijala* mineralogis-geologisen laitoksen assistenteiksi koko lukuvuodeksi syyskuun 1 päivästä lukien;

syyskuun 15 päivänä: insinöörit *E. J. Flinck*, *H. P. Lehtonen*, *K. T. Ahlstedt* ja *V. V. Lehmus* sähkötekniikan, insinööri *J. J. Pohjanpalo* radiotekniikan, insinöörit *E. A. V. Brehmer* ja *Y. J. Cl.*

Collan konepiirustuksen ja kone-elinten, insinööri *M. A. Niskala* rakennusstätiikan ja siltarakennuksen, lehtori *Th. P. Lesch* ja insinööri *P. J. Simula* mekaniikan, filosofiankandidaatti *R. I. Niini* matematiikan, arkkitehti *J. T. Paatela* rakennusopin, arkkitehdit *K. G. G. Englund* ja *T. E. Löyskä* arkkitehtuurin, ylioppilaat *P. Airola* ja *E. A. J. Autere* analyyttisen kemian sekä insinöörit *T. M. Ljungberg* ja *E. E. Granfelt* konerakennuksen assistenteiksi koko lukuvuodeksi syyskuun 1 päivästä lukien, jonka ohessa lokakuun 1 päivästä lukien määrättiin ylioppilas *U. J. Rautama* selluloosatekniikan ja filosofiantohtori *R. A. Hirvonen*, filosofianmaisteri *H. Tuori* ja insinööri *U. V. Närvänen* geodesian assistenteiksi;

syyskuun 22 päivänä: filosofiankandidaatti *R. Rinne* maaperäopin, insinööri *V. E. Suomaa* maanjakotekniikan ja ylioppilas *E. T. Aspiala* deskriptiivigeometrian assistenteiksi koko lukuvuodeksi syyskuun 1 päivästä lukien, jonka ohessa filosofianmaisteri *M. H. Kantola* määrättiin fysiikan assistenteiksi syyslukukauden ajaksi syyskuun 1 päivästä lukien ja insinööri *P. O. Salmela* fysiikaalisen kemian ja sähkökemian assistentiksi syyslukukauden ajaksi syyskuun 16 päivästä lukien;

lokakuun 13 päivänä: insinöörit *B. G. O. Backberg* ja *A. H. Tennberg* ja deskriptiivigeometrian sekä ylioppilas *P. Siltamaa* ja insinööri *T. T. Tuomola* yhteisesti vesivoimalaboratorion assistenteiksi koko lukuvuodeksi lokakuun 1 päivästä lukien (insinööri *O. V. Lavonius* oli vapautettu vesivoimalaboratorion assistenttitoimesta syyskuun 1 päivästä 1936 lukien), jonka ohessa ylioppilas *H. S. A. Kautonen* määrättiin asemakaavaopin assistentiksi syyslukukaudeksi lokakuun 1 päivästä lukien;

marraskuun 3 päivänä: insinööri *P. Niemi* selluloosateknologian assistentiksi ylioppilas *U. J. Rautaman* tilalle, joka oli anonut vapautusta sanotusta toimesta, marraskuun 1 päivästä lukuvuoden loppuun asti;

joulukuun 8 päivänä: insinööri *G. A. Nyman* organisen kemian assistentiksi insinööri *Y. A. Mattilan* tilalle, joka oli anonut vapautusta sanotusta assistenttitoimesta, joulukuun 1 päivästä lukien lukuvuoden loppuun saakka sekä insinööri *Y. G. Laaksonen* konerakennuksen assistentiksi marras- ja joulukuun ajaksi;

tammikuun 26 päivänä: ylioppilas *R. S. Helle* analyyttisen kemian assistentiksi, filosofianmaisteri *M. H. Kantola* fysiikan, ylioppilas *P. V. Maijala* geologis-vuoriteknillisen laitoksen ja arkkitehti *H. S. A. Kautonen* asemakaavaopin assistenteiksi kevätlukukadeksi tammi-kuun 1 päivästä lukien, jonka ohessa fysiikaalisen kemian ja sähkökemian assistenteiksi määrättiin puolentoista kuukauden ajaksi tam-

mikuun 1 päivästä lukien filosofianmaisteri *R. Näsänen* ja helmikuun 15 päivästä lukien toukokuun loppuun ylioppilas *S. A. Aarnisalo*;

helmikuun 16 päivänä: insinööri *E. E. Oksanen* geodesian assistentiksi helmikuun 1 päivästä toukokuun loppuun;

maaliskuun 2 päivänä: ylioppilas *R. I. Ignatius* analyttisen kemian assistentiksi maaliskuun 1 päivästä kevätlukukauden loppuun ylioppilas *E. A. J. Autereen* tilalle;

huhtikuun 20 päivänä: insinööri *S. A. Sirjola* paperiteknologian laboratorion assistentiksi huhtikuun 1 päivästä elokuun loppuun asti.

toukokuun 25 päivänä: insinööri *T. M. Ljungberg* lämpövoimalaboratorion assistentiksi kesäkuun 1 päivästä 1937 lukien kahdeksi vuodeksi ja ylioppilas *Terttu Annikki Vauhkonen* kemiallisen laboratorion sellulosaosaston assistentiksi kesäkuun 1 päivästä 1937 kalenterivuoden loppuun.

Ylioppilaat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Ilmoittautumisajan kuluessa lukuvuoden alussa ilmoittautui korkeakouluun 331 ylioppilasta, joista hyväksyttiin 170, nimittäin arkkitehtuuriosastoon 20, rakennusinsinööriosastoon 18, koneinsinööriosastoon 79, kemialliseen osastoon 38 ja maanmittausosastoon 15. Myöhemmin on kemialliselle osastolle hyväksytty vielä 1 ylioppilas ja maanmittausosastolle 1 ylioppilas.

Korkeakoulussa opintoja harjoittaneiden kokonaismäärä oli syyslukukaudella 941 ja kevätlukukaudella 899. Tämän kertomuksen loppuun on liitetty taulukko, joka osoittaa, miten kokonaismäärät jakaantuvat eri opinto-osastoille.

Tutkinnot.

Insinööreille *Jarl Paavo Kuusiselle* ja *Gustaf Arthur Nymanille* annettiin todistus tohtorintutkinnon suorittamisesta, edelliselle marraskuun 24 päivänä ja jälkimmäiselle toukokuun 25 päivänä. Insinööri Kuusisen julkaisema väitöskirja: „Wahrscheinlichkeitsberechnungen in der Kraft- und Wärmetechnik“ oli tohtorinarvoa varten hyväksytty syyskuun 22 päivänä 1936 ja insinööri Nymanin väitöskirja: „Zur Chemie des Retens und des Dihydroretens“ taas helmikuun 19 päivänä 1935.

Lukuvuonna 1936—37 ovat korkeakoulun tutkinnon suorittaneet:

arkkitehtuuriosastossa arkkitehtitutkinnon: Reino Arvo *Ahjopalo* (15/4 -37), Erkkö Johannes *Berlin* (4/3 -37), Haakon Axel Richard *Björkenheim* (16/12 -36), Jonas Victor Axel *Cedercreutz* (27/5 -37), Gunvor *Hagman* (27/5 -37), Seppo Ilmari Enok *Hytönen* (18/3 -37), Maia *Johansson* (3/12 -36), Heimo Sulo Arvid *Kautonen* (28/10 -36), Martti Olavi *Kivimaa* (13/5 -37), Vieno Viktor *Laine* (4/3 -37), Johannes *Lappi-Seppälä* (16/12 -36), Kaj Edvin *Larkka* (18/3 -37), Karl Egil Hugo *Nicklin* (4/3 -37), Oiva Aatos *Nummiala* (27/5 -37), Olli Johannes *Pöyry* (27/5 -37), Viljo Gabriel *Rewell* (4/3 -37), Heimo Ilmari *Riihimäki* (27/5 -37), Olof Gunnarsson *Stenius* (4/3 -37), Claus Henrik Jacob *Tandefelt* (13/5 -37), Kauko Alfred *Tuominen* (22/4 -37), Ilmi *Vanninen* (4/3 -37), Kalevi Päiviö *Pietari Väyrynen* (20/5 -37) ja Jouko Valio *Ylihannu* (20/5 -37);

rakennusinsinööriosastossa:

a) *tie- ja vesirakennuksen insinööritutkinnon:* Jussi Armas *Ahde* (29/5 -37), Arvi Johannes *Karakorpi* (6/10 -36), Viljo Nikolai *Kuuskoski* (13/5 -37), Mauri Uolevi *Lyytinen* (29/5 -37), Erkki Olavi *Rauhala* (2/4 -37), Eino Juhani *Suvanto* (6/10 -36), Eivor Alvar *Timgren* (29/5 -37) ja Yrjö Olavi *Tynkkynen* (29/5 -37); ja

b) *maanviljelyksen insinööritutkinnon:* Heikki *Hintsala* (16/12 -36), Sulo Armas Mainio Matti *Kantanen* (29/1 -37), Veli Juho *Kuokkanen* (29/5 -37), Kauko Olavi Antero *Leiponen* (16/12 -36), Onni Aapeli *Parkkinen* (29/5 -37) ja Armas Eemi *Valpasvuo* (29/5 -37).

koneinsinööriosastossa:

a) *konerakennuksen insinööritutkinnon:* Väinö Toivo *Ansala* (29/5 -37), Gustaf Ingvar *Blomqvist* (4/5 -37), Torolf *Eklund* (1/4 -37), Aaro Erkki Topias *Haapio* (11/9 -36), Lauri Olavi *Lehtonen* (4/5 -37), Erkki Otto Evert *Sartio* (4/5 -37), Olli Jaakko Juhani *Simola* (4/2 -37), Kalle Kustaa Olavi *Sipilä* (11/3 -37), Erkki Juhani *Tirkkonen* (12/11 -36), ja Egon Egbert *Utov* (11/9 -36);

b) *sähkötekniikan insinööritutkinnon:* Kalevi Oskari *Ahti* (8/10 -37), Kai *Finell* (4/5 -37), Yrjö Johannes *Koskinen* (12/11 -36), Paavo Kustaa *Kukkonen* (16/12 -36), Väinö Johannes *Loukovaara* (11/3 -37), Veli Osmo Kalervo *Niskanen* (29/5 -37), John Runar *Näsman* (29/5 -37), Stig Ingvard *Poulsen* (4/2 -37), Sergei *Rajainen* (29/5 -37), Aarne *Sihvonen* (8/10 -36), John Olof *Sjöberg* (4/5 -37) ja Tauno Kalervo *Sorsa* (16/12 -36); ja

c) *tehdasteollisuuden insinööritutkinnon*: Georg von Alfthan (29/5 -37), Elis Aatos Auer (16/12 -36), Sirkka Mielikki Auvila (29/5 -37), Botho Alexander Estlander (11/3 -37), Erik Illuge Hedman (4/5 -37), Kaarlo Väinö Pietari Juusela (11/3 -37), Eero Mikael Kivimaa (1/4 -37), Lars Gustaf Adolf Langenskiöld (12/11 -36), Carl-Gustaf Oscar Londén (16/12 -36), Bjarne Theodor Nyman (29/5 -37), Erkki Olavi Oila (29/5 -37), Unto Kullervo Peromaa (4/2 -37), Otto Hilding Schmidt (29/5 -37), Risto Valter Seessalmi (29/5 -37), Sulo Armas Sirjola (16/12 -36), Tuomo Aaro Arvid Tommila (29/5 -37), Hulda Tossavainen (12/11 -36), Taga Eva Regina Törnroos (11/9 -36), Pentti Jalmari Vaarna (4/2 -37) ja Katri Johanna Virtanen (4/5 -37);

kemiallisessa osastossa *kemian insinööritutkinnon*: Pentti Kullervo Airola (31/5 -37), Oma Juha Väinö Alhojärvi (14/10 -36), Eugen Ahti Johannes Autere (18/5 -37), Olov Axel Carlsson Hixén (31/5 -37), Anna-Liisa Korhonen (31/5 -37), Pekka Niemi (14/10 -36), Aatto Kalervo Parpola (23/11 -36), Maunu Sopanen (14/10 -36) ja Mikko Ilmari Tähtinen (14/10 -36); sekä

maanmittausosastossa *maanjakotekniikan insinööritutkinnon*: Siviä Ihalempi Aalto (16/10 -36), Kullervo Muuran Erkkilä (28/5 -37), Nils Lennart Forsblom (29/1 -37), Gunnar Mikael Hedberg (29/1 -37), Martti Erkki Jussila (9/4 -37), Arvi Juhani Juusela (28/5 -37), Erkki Kalari (30/4 -37), Pentti Kangas (9/4 -37), Paavo Ilmari Karsi (28/5 -37), Seppo Ilmari Korte (9/4 -37), Alf Eirik Krogerus (28/5 -37), Touko Eemil Eliel Laurila (28/5 -37), Anders Erik Gustaf Lönnbohm (1/10 -36), Karl Torsten Waldemar Lönnqvist (28/5 -37), Viljo Kustaa Sakari Paasio (28/5 -37), Osmo Ilmari Penttilä (1/10 -36), Sulo Enok Rullo (29/1 -37), Paavo Vilhelm Salimäki (28/5 -37), Lars Eiler Sandström (29/1 -37), Toivo Kalevi Saraste (9/4 -37), Karl Ingvar Smeds (29/1 -37), Aadolf Einar Tönkyrä (16/12 -36), Bertel William Westerlund (28/5 -37) ja Paul Reino Vuorento (29/1 -37).

Näistä ovat Oma Juha Väinö Alhojärvi ja Viljo Nikolai Kuuskoski saaneet todistuksiinsa merkinnän, että tutkinto on „oivallisesti” suoritettu. Tämä merkintä tehdään opettajakollegin päätöksen perusteella ja siihen vaaditaan, korkeakoulun tutkintosäännön 13 §:n mukaan, että tutkittu on tutkinnon molemmissa osissa osoittanut erittäin hyviä tietoja ja varsinkin tutkintotehtävällä osoittautunut erikoisessa määrässä kypsyneeksi ja itsenäiseen arvosteluun kykeneväksi.

Tutkinnon *ensimmäisen eli yleisen osan* ovat lukuvuoden 1936—1937 aikana suorittaneet:

arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan: Hugo Aarne Eliel Ehojoki, Brita Lena Fabricius, Veli Aarne Halme, Jarl Gustaf Hjalmar-

son *Jaatinen*, Alf Torsten *Jusélius*, Erkki Antero *Koiso-Kanttila*, Kerttu Marjatta *Korvenkontio*, Eva Emilia *Leisio*, Enn *Muistre*, Kerttu Regiina *Nieminen*, Marja Tellervo *Paatela*, Irma Maria *Packalén*, Aulis Samuel Väinämöinen *Rankka*, Margit Amalia *Rautala*, Asta Helena *Salervo*, Einar Allan *Teräsvirta*, Sirkka Liisa *Tuhkunen*, Eino Erkki Johannes *Tuompo*, Hannu Kalervo *Vainio*, Runo Veli Soini *Valorinta*, Tapio *Wartiovaara* ja Einar Ludvik *Vennervirta*;

insinööritutkinnon ensimmäisen osan:

a) *rakennusinsinööriosastossa*: Reino Jalo Eemil *Eerola*, Gunnar Olavi *Engqvist*, Pentti Olavi *Eskola*, Aarno Iivari Antero *Hannelius*, Kauko Kalevi *Heininen*, Viljo Olavi *Hyvärinen*, Oiva Evald *Hyypä*, Kalle Olavi *Immala*, Eeli August Rafael *Kinnunen*, Job *Kolehmainen*, Juho Ilmari *Kukkula*, Paavo Valdemar *Kurikka*, Lasse *Massala*, Aunus Aleksander *Mikkola*, Urho Olavi *Mäkelä*, Ben Mathias *von Nandelstadh*, Aatu Johannes *Pöntys*, Veli Kauko Usko *Rahikainen*, Arvo Ilmari *Ranki*, Viljo Sakari *Saijonmaa*, Jorma Eerik Aleksander *Saramo*, Veikko Väinämöinen *Seppälä*, Arnold *Siller*, Esko Pauli *Toivola*, Esko Sakari *Uusi-Rauva* ja Anto Ilmari *Virrankoski*;

b) *koneinsinööriosastossa*: Samuel Sakarias *Aittomäki*, Eino Einari *Arpiainen*, Arvo Johannes *Autio*, Henrik *Bergroth*, Sten *Bolte*, Harry Johannes *Borenius*, Pauli Hjalmar *Brax*, Lennart *Bäckström*, Carl Johan Axel *Cedercreutz*, Rolf Öjvind *Christiansen*, Birger Alarik *Ekholm*, Harry Isak Fredrik *Franck*, Per-Edvin *Gahmberg*, Sinnet *Gubaidullen*, Carl Gustav *Gädeke*, Jaakko *Hacklin*, Tore Johannes *Hedbäck*, Lennart Olai *Heikinheimo*, Kivi Kalevi *Hellevuo*, Per Arnold *von Hertzen*, Veijo Päiviö *Hietala*, Osmo Eero *Huhtamo*, Erik Ernst *Johansson*, Kai Kustavi *Jokela*, Jaakko Kalevi *Jokinen*, Erik Albert *Jounela*, Erik Arne *Juselius*, Jouko Kalervo *Järviö*, Pauli *Kajavo*, Eero Antero *Kalliola*, Väinö Lauri *Kekäläinen*, Lauri Armas *Kettunen*, Tauno Ilmari *Korkeavuori*, Arvo Elo *Korpela*, Teuvo Ilmari *Koskinen*, Eero Paavo *Kyröhonka*, Reino Valdemar *Lahti*, Aarne Aksel Gustaf *Lakomaa*, Erkki Olavi *Launimo*, Sven Wilhelm *Lillqvist*, Björn Ruriksson *Lindberg*, Rolf Erik *Lindblad*, Mikko Salomon *Mäkelä*, Mauri Johan *Mäkirinne*, Erkki Olavi *Niiranen*, Carl-Johan Ivarsson *Nikander*, Maurice *Nyman*, Erkki Sakari *Paloheimo*, Pentti *Pitkänen*, Inko Juhani *Pohjanpalo*, Keijo Tapani *Putro*, Paavo Eljas *Pöyry*, Örnulf *Ramm-Schmidt*, Gunnar Voldemar *Rask*, Olavi *Saarinen*, Hugo Hjalmar *Salonen*, Toivo Urho Johannes *Sederholm*, Olli Jaakko *Kustaa Setälä*, Juhana Pentti *Sikiö*, Kaino Olavi *Sipilä*, Bo Folke *Stigman*, Teodor *Striebeck*, Kauko Toive *Suomela*, Armas Kalev Emil

Vesterinen, Matti Vihuri, Reino Alarik Virtanen ja Svante Gustav Adolf Zweyggberg;

c) *kemiallisessa osastossa: Aaro Arvo Alestalo, Aarno Unto Henrik Aranto, Sulo Johannes Arpiainen, Aukusti Jeremias Arvela, Elo Eero Elomaa, Jorma Erkama, Erik Gustaf Matias Hackzell, Viljo Heikkinen, Martti Johannes Hjelt, Jouko Kullervo Järvinen, Aini Helena Kahra, Jorma Ragnar Karvila, Vilho Johan Tapio Kiuru, Kaarlo Olavi Koponen, Pentti Vihtori Leppälä, Esko Juhani Arvo Linna, Toivo Isak Niemelä, Teuvo Olavi Niemioja, Erkki Kullervo Paasikivi, Eino Johannes Roiha, Jorma Uolevi Saarelma, Viljo Pentti Aleksanteri Sarkamies, Risto Kullervo Seppälä, Herman Emil Stigzelius, Klas Ragnar Valentin Strandman, Kyösti Martti Ilmari Suikkanen, Knut Jakobus Sundman, Michael Heinrich von Timroth, Erkki Samuel Turtola, Harald Valfrid Vasenius ja Yrjö Ensio Ylijoki;*

d) *maanmittausosastossa: Osmo Olavi Aunio, Karl-August Björklund, Toivo Sigfrid Hänninen, Kosti Kalervo Koskinen, Otto Alfred Martti, Arvi Armas Marttila, Vilho Pellervo Puomilahti, Salomo Tapani Salervo, Toivo Salokangas, Erkki Olavi Pellervo Siikaniemi, Aimo Onni Suominen, Tapio Jeremias Suortti, Otto Villiam Vanhainen ja Urpo Tapio Vilenius.*

Ylioppilasyhdistykset.

Korkeakoulun ylioppilaskunnan jäsenluku on syyslukukaudella ollut 914, josta määrästä on kuulunut suomenkieliseen 729 ja ruotsinkieliseen osakuntaan 185. Kevätlukukaudella on kunnan jäsenmäärä ollut 872 ja osakuntain 693 ja 179. Syyslukukaudella opiskeli 103 naisylioppilasta ja kevätlukukaudella 97. Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on toiminut insinööri *V. Tuompo* sekä varapuheenjohtajana *Tor Blomqvist* syyslukukaudella ja insinööri *C. G. Londén* kevätlukukaudella. Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana on ollut ylioppilas *P. Hinttula* syyslukukaudella ja ylioppilas *M. Kotilainen* kevätlukukaudella.

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Bernhard Wuolle* ja osakunnan puheenjohtajana on toiminut insinööri *J. Pohjanpalo*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Harald Kyrklund* ja osakunnan kuraattorina on toiminut insinööri *Nils-Holger Ståhle*.

Erikoisharrastusten ylläpitämiseksi on Ylioppilaskunnan keskuudessa toiminut useita vapaita yhdistyksiä ja seuroja: Polyteknikkojen

Urheiluseura, Naisten Klubi, Arkkitehtuuriklubi, Insinöörklubi, Koneinsinöörklubi, Sähköinsinöörklubi, Kemistiklubi, Maanmittariklubi, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Orkesteri ja Polyteknikkojen Ilmailukerho. Koneinsinöörklubin uudet säännöt vahvistettiin toukuun 25 päivänä.

Opintoretkeilyt.

Lukuvuoden kuluessa ovat opintoretkeilyjä tehneet:

syyskuussa: 22 koneinsinööriosaston ylioppilasta professorien Heikinheimon ja Ylöstalon johdolla Viipuriin, Jääskeen, Imatralle, Vuoksenniskaan ja Lappeenrantaan;

lokakuussa: 21 maanmittausosaston ylioppilasta professorien Kokosen, Ilvessalon ja Tuorilan johdolla Vaasaan; 28 rakennusinsinööriosaston ylioppilasta professori Hanneliuksen johdolla Turkuun ja 25 kemiallisen osaston ylioppilasta professorien Hirnin ja Routalan johdolla Tainionkoskeen ja Ensoon;

joulukuussa: 21 koneinsinööriosaston ylioppilasta professori Ylöstalon johdolla Lahteen;

huhtikuussa: 7 koneinsinööriosaston ylioppilasta professori Simolan johdolla Tampereelle ja 25 kemiallisen osaston ylioppilasta professorien Hirnin ja Routalan johdolla niinikään Tampereelle, 20 koneinsinööriosaston ylioppilasta Tainionkoskelle ja Ensoon professorien Levónin ja Braxin johdolla sekä 5 koneinsinööriosaston ylioppilasta professori Simolan johdolla Turkuun ja Forssaan;

toukokuussa: 12 maanmittausosaston ylioppilasta professori Heiskasen johdolla Saksaan ja Tanskaan; ja

kesäkuussa: 26 arkkitehtuuriosaston ylioppilasta professori Sirénin johdolla Ranskaan.

Stipendit, apurahat ja palkinnot.

Korkeakoulun vuoden 1937 menosääntöön otetusta, tieteellisten töiden avustamiseen tarkoitettusta 160,000 markan määrärahasta, opettajakollegi maaliskuun 16 päivänä myönsi insinööreille *K. T. Rautkarille* 37,500 markkaa, *P. Niemelle* 20,000 markkaa, *T. M. Ljungbergille* 20,000 markkaa, *G. A. Nymanille* 18,000 markkaa, *M. D. Kaja-maalle* 15,000 markkaa, *V. Virtalalle* 15,000 markkaa, *V. E. uomalle* 12,000 markkaa, *K. H. O. Erämetsälle* 12,500 markkaa ja *U. E. Varjolle* 10,000 markkaa.

August Palmbergin 4,500 markan suuruinen stipendi annettiin huhtikuun 6 päivänä insinööri *T. M. Kaipaiselle*. Stipendiä annettaessa oli opettajakollegi kutsunut stipendirahaston sääntöjen määräämiksi kahdeksi lisäjäsenekseen insinööri Joh. Boreniuksen ja tohtori Bertil Palmbergin.

Maaliskuun 16 päivänä annettiin Teknillisten tieteiden stipendi, 2,500 markkaa, insinööri *C. G. H. Finnilälle*.

Frans Anatolius Sjöströmin matkastipendi, suuruudeltaan 7,000 markkaa, annettiin huhtikuun 6 päivänä arkkitehti *K. G. G. Englundille*. Stipendiä annettaessa oli opettajakollegi kutsunut stipendirahaston sääntöjen määräämiksi kahdeksi lisäjäsenekseen rakennushallituksen pääjohtajan V. Vähäkallion ja Arkkitehtiliiton puheenjohtajan, arkkitehti M. Välikankaan.

Siihen nähden, että Töölön Sokeritehdas Osakeyhtiön stipendirahastosta stipendiksi tänä vuonna käytettävänä oleva rahamäärä oli kovin pieni, päätettiin tammikuun 26 päivänä, ett'ei stipendiä sanotusta rahastosta toistaiseksi jaeta.

Kun kukaan O/Y G. W. Sohlberg A/B:n stipendin hakijoista ei täyttänyt sanotun stipendin saamiseksi säädettyjä ehtoja, päätettiin maaliskuun 16 päivänä, että stipendirahaston korot lisätään pääomaan.

Korkeakoulun opettajain opintomatka-apurahoiksi menosääntöön otetusta 40,000 markan määrärahasta Kauppa- ja Teollisuusministeriö huhtikuun 15 päivänä myönsi professoreille *J. S. Sirénille* 10,000 markkaa, *C. Lindbergille* ja *V. A. Heiskaselle* kummallekin 9,000 markkaa, *P. A. Kokkoselle* 3,000 markkaa ja lehtori, vapaaherra *J. O. Palménille* 9,000 markkaa.

Koneinsinööriosaston esityksestä myönnettiin huhtikuun 20 päivänä ylioppilas *E. M. Kivimäelle* 500 markkaa palkintona hyvin suoritetusta tutkintotehtävästä.

Huhtikuun 27 päivänä annettiin Herman ja Elisabeth Hallonbladin 2,500 markan suuruinen stipendi ylioppilas *I. Blomqvistille*.

Rakennusinsinööriosaston osastokollegin esityksestä myönnettiin toukokuun 25 päivänä ylioppilas *V. N. Kuuskoskelle* 500 markkaa palkintona hyvin suoritetusta tutkintotehtävästä.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen korkovaroista ylioppilaille annettavat stipendit jaettiin maaliskuun 16 päivänä seuraavasti:

Stipendin saaja	Stipendirahasto	Stip. määrä Smk.
<i>S. G. A. Zwegyberg</i>	Sohlmanin	3,000: —
<i>J. E. Vuorinen</i>	Palménin	2,000: —
<i>A. E. Nummi</i>	Palménin	2,000: —
<i>T. I. Koskinen</i>	Brehmerin	1,500: —

Stipendin saaja	Stipendirahasto	Stip. määrä Smk.
<i>V. N. Kuuskoski</i>	Sanmarkin	600: —
<i>B. J. Suomio</i>	Sanmarkin	600: —
<i>E. Oila</i>	Sanmarkin	600: —
<i>J. Lehmus</i>	Sanmarkin	600: —
<i>N. Luoma</i>	Sanmarkin	600: —
<i>A. G. Astola</i>	Aleksanteri II:n	600: —
<i>O. H. Schmidt</i>	{Hallonbladin	500: —
	{Cygnaeuksen	100: —
<i>A. R. Rautio</i>	{Hallonbladin	500: —
	{Cygnaeuksen	100: —

Kansallis-Osake-Pankin rahaston vuoden 1936 korkovarot, 22,000 markkaa, annettiin maaliskuun 24 päivänä professori *Gust. Kompalle* avustuksena sulfaatti- ja sulfiittiselluloosateollisuutta koskevia tutkimustöitä varten.

Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos.

Kirjasto.

Kirjaston kirjavarastoon on lukuvuoden kuluessa liitetty 1,115 uutta nidosta. Lukuvuoden aikana tulleiden aikakauslehtien lukumäärä oli 336; niistä on saatu lahjaksi 79. Kirjalainojen luku oli 4,575. Otettuja kirjalainoja uudistettiin 6,491 kertaa. Lainausten yhteinen määrä siis oli 11,066. Aikakauslehtien lukusalin käyttäjien lukumäärä oli 6,048.

Lainausajat: lukukauden aikana arkipäivinä klo 10—15, joululoman aikana arkipäivinä klo 13—14 sekä kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja torstaisin heinä—elokuussa klo 13—14 ja kesäkuussa juhannusaattoja lukuunottamatta klo 10—11. Kirjaston lukusali on ollut avoinna lukukauden aikana arkipäivinä klo 10—15 ja 18—20 paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali on ollut avoinna vain klo 10—15, joululoman aikana arkipäivinä klo 13—15 ja 18—20, paitsi lauantaisin ja muina pyhien aattoina, jolloin lukusali ei ole ollut avoinna sekä kesäkuukausina arkimaanantaisin, -keskiviikkoisin ja -torstaisin heinä—elokuussa klo 13—15 ja 17—19 ja kesäkuussa juhannusaattoja lukuunottamatta klo 10—12 ja 17—19. Aikakauslehtien lukusali on ollut avoinna lukukauden aikana klo 9—20 ja muulloin samoina aikoina kuin kirjaston lukusali.

Aineenkoetuslaitos.

Teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitoksessa vuonna 1936 suoritetuista töistä ja tutkituista esineistä ovat laitoksen osanottajat antaneet seuraavat tiedot:

I. Metallien tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Vetokokeita metallisauvoilla	185
„ teräsköysillä ja köysilukoilla	55
„ hihnoilla ja hihnalukoilla	18
„ ketjuilla	2
Taivutuskokeita	21
Kovuuskokeita	15
Ominaispainon määräys	1
Malmien ja metallien analyysellä	40
Yhteensä	337

II. Rakennusaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Sementtejä	3
Hiekkaa ja soraa	23
Betonia	318
Tiiliä	116
Jähmeitä ja juoksevia polttoaineita	20
Rasvoja ja öljyjä	25
Saippuota y. m. puhdistusaineita	3
Muita tutkimuksia	139
Yhteensä	647

III. Paperien ja kuituaineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Virallisia papereita (täydellisesti)	53
Kankaita	77
Lankoja ja punoksia	44
Paperia ja pahveja	19
Kirjoitustarpeita	8
Muita tutkimuksia	19
Yhteensä	220

IV. Sähkötekniillisten kojeiden ja aineiden tutkimisosasto.

	Tehtäviä
Sulakerimoja	3
Korkeajännitesytytyskaapeleja	5
Mittareita	4
Muuntajaöljyjä	8
Eristäjiä	5
Kuparijohtoja	12
Bakeliittia	2
Tulenkestäviä tiiliä	3
Hehkulamppuja	7
Sähkömagneettisia katkaisijoita	2
	<hr/>
	Yhteensä 51

II osastolla on jatkettu niitä v. 1930 alulle pantuja kattohuopa-tutkimuksia, joittenka tarkoituksena on selvittää, missä määrin tavan-mukaisilla laboratorioskokeilla voi arvostella huopien kestävyyttä katoissa.

IV osastolla on tutkittu erilaisia kenttämuodostumia ja kipinöi-den kovuusasteita.

Lahjoitusrahastoja ja lahjoituksia.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1936 oli seuraava:

Polyteknillisen opiston	rahasto	Smk.	28,196: 30
Gustava Lovisa Lundgrenin	„	„	24,449: 45
A. O. Saelanin	„	„	2,055: 05
Frans Sjöströmin	„	„	63,429: 35
Gustaf Cygnaeuksen	„	„	6,088: 70
Endre Lekven	„	„	17,654: 10
J. Ph. Palménin	„	„	142,617: 55
C. G. Sanmarkin	„	„	120,678: 95
Tekniillisten tieteiden	„	„	75,363: 60
Alexander Wreden	„	„	26,697: 05
Aleksanteri II:n	„	„	16,932: 80
Suomen Sotalaitoksen	„	„	8,817: 10
Töölön Sokeritehdas O. Y:n	„	„	46,810: 15
Aviopuolisoiden Herman ja Elisabeth Hallonbladin	„	„	95,997: 25

Leo Lindelöfin	rahasto	Smk.	5,148: 45
Josef Brehmerin	„	„	38,668: 65
Aug. Palmbergin	„	„	122,013: 70
Johannes Sohlmanin	„	„	78,478: 30
Walter Thomén	„	„	57,713: 20
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	„	„	29,855: 95
O/Y G. W. Sohlberg A/B:n	„	„	100,926: 25
Usko Nyströmin	„	„	53,187: 80
Karl Lindahlin	„	„	70,774: —
J. E. Rynénin	„	„	52,694: —
Yhteensä Smk.			1,285,247: 70

Tähän tulee lisäksi *Julius Tallbergin* rahasto, josta annetaan opintolainoja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoille. Vuoden vaihteessa oli rahasto 476,574 markkaa 90 penniä. Vuonna 1936 on siitä annettu 9 uutta lainaa yhteensä 60,000 markkaa.

Maanmittausinsinööri *K. L. J. Bergman*, joka kuoli marraskuun 14 päivänä 1936, on tammikuun 20 päivänä 1936 päivätyssä, Teknillisen korkeakoulun puolesta asianmukaisesti valvotussa testamentissa määrännyt m. m., että sellaisen tapauksen varalta, ett'ei „Insinööri *K. L. J. Bergmanin* Kotitalouskoulu” nimistä, Karjalan kannaksen maalaisnuorisoa varten tarkoitettua opetuslaitosta perustettaisi, hänen lopullinen rahallinen omaisuutensa, erinäisin poikkeuksin, on luovutettava Teknilliselle korkeakoululle määräyksin, että rahamäärästä muodostetaan hänen nimeään kantava rahasto, jonka korot on jaettava korkeakoulun opettajakollegin harkinnan mukaan stipendeinä korkeakoulun maanmittausosastossa opiskeleville ahkerille, lahjakkaille ja vähävaraisille ylioppilaille.

Vuoden kuluessa ovat sitäpaitsi korkeakoululle lahjoittaneet: professori *Ernst Lindelöf* kirjateoksen „Johdatus funktioteoriaan”, *Suomen Sähkö O/Y Gottfr. Strömberg* 10,000 markkaa korkeakoulun teollisuustaloudelliselle käsikirjastolle, *O/Y Axel von Knorringin Teknillinen Toimisto A/B* Norma-rullalaakerispindeleitä vastaavine kiristysrullineen ja esivalssien korkkipäällysteisine ylävalsseineen, *O/Y Suomen Trikootehdas A/B* pyöräkoneen sekä resoorikoneen, *Yleinen Sähkö O/Y* toiminimen *Stal, Finspång, Ruotsi*, korkeakoululle lahjoittamia piirustuksia y. m. piirustustarpeita, *Svenska Turbinfabriksaktiebolaget Ljungström, Finspång, Ruotsi*, väritettyjä schemaattisia piirustuksia, turbiinin rakennetta koskevia kirjasia, entropiataulukko y. m., *Walter Ahlströmin Säätiö* stipendiaattien matkakertomuksia, *Keskusosuusliike*

Hankkija pienoistuulimoottorin, pienoismaitopumpun sekä yhden kuivauspariston ynnä erinäisiä pienempiä esineitä ja rouva Linda *Tanner* erinäisiä tekosilkkituotteita. Sitäpaitsi on korkeakoulun kirjastoon saapunut lukuisia ohjelmia, tilastollisia julkaisuja ja muita kirjateoksia sekä kotimaasta että ulkomailta.

Helsingissä, kesäkuun 30 päivänä 1937.

A. L. Hjelmmann.

Uno Rusk.

Suomen Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1936—37.

Y l i o p p i l a i t a l ä s n ä														Suoritetut tutkinnot		
Opinto-osasto	Syyslukukaudella						Kevätlukukaudella						Arkkitehti- tai insinööri-tutkinto		Tekn. tohtorintutkinto	
	Sukup.		Äidinkieli			Muu kieli	Sukup.		Äidinkieli			Muu kieli	Arkkitehti tai insinööri-tutkinnon I osa	Arkkitehti- tai insinööri-tutkinto	Tekn. tohtorintutkinto	
			Suomi	Ruotsi	Suomi				Ruotsi							
	Kaikkiaan		Miehiä	Naisia	Kaikkiaan		Miehiä	Naisia	Kaikkiaan		Miehiä	Naisia				
Arkkitehtuuriosasto..... Rakennusinsinööri-osasto: a) tie ja vesirakennuksen opintosuunta b) maanviljelystekniikan opintosuunta	158	98	60	118	38	2	151	94	57	113	37	1	22	23	—	
	104	103	1	95	8	1	99	98	1	90	8	1	16	8	—	
	43	43	—	43	—	—	38	38	—	38	—	—	10	6	—	
	73	72	1	50	22	1	70	69	1	50	19	1	15	10	1	
Koneinsinööri-osasto: a) koneirakennuksen opintosuunta b) sähkötekniikan opintosuunta c) tehdasteollisuuden opintosuunta	131	130	1	92	38	1	127	126	1	88	38	1	22	12	—	
	119	108	11	84	35	—	111	101	10	78	33	—	30	20	—	
	190	164	26	155	34	1	185	160	25	149	35	1	31	9	1	
	81	78	3	69	12	—	75	73	2	64	11	—	11	24	—	
Kemiallinen osasto..... Maanmittausosasto: a) maanjakotekniikan opintosuunta b) geodesian opintosuunta	15	15	—	14	1	—	16	16	—	15	1	—	3	—	—	
	914	811	103	720	188	6	872	775	97	685	182	5	160	112	2	
Yhteensä														160	112	2

